

Павленок В. М.

магістрантка кафедри мистецьких дисциплін, Національний університет
«Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, м. Чернігів, Україна

Солдатенко О. І.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри мистецьких дисциплін,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка,
м. Чернігів, Україна

ВАЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ПІСНІ ДЛЯ РОЗВИТКУ МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗЗСО

Анотація

У статті розкрито значення народної музичної творчості, її унікальність та актуальність у сучасній українській школі. Акцентується увага на важливість впровадження фольклору для розвитку музичних здібностей молодших школярів.

Ключові слова: музично-естетичне виховання, фольклор, педагогічний процес, музична обдарованість, вчитель музики.

На сучасному етапі існування українського суспільства одним із найважливіших завдань є всебічний розвиток людини, виховання гармонійно-цілісної особистості. Естетичний смак, духовні та моральні цінності, зароджується саме під час спілкування з мистецтвом. Народне музичне мистецтво має потужний виховний потенціал, формує національні й загальнолюдські цінності, саме тому у сучасній українській школі народна пісенна культура набуває великого значення. Музичний фольклор з розмаїттям його художніх образів має широкі можливості для формування у молодших

школярів основ національної свідомості. Дослідження науковців Н. Видолоба, Г. Довженока, та інших переконують, що діти молодшого шкільного віку легко вживаються у духовний, ідейно-емоційний зміст творів народного мистецтва [2].

Слова відомого польського поета А. Міцкевича «Народна пісня – духовне обличчя нації», виразно передають важливість народного музичного мистецтва. Народна пісня являється найбільш розповсюдженим видом фольклорної музики, продуктом колективної усної творчості, що роками складається у пісню. Вона яскраво відображає характер кожного етносу, звичаї, історичні події та відрізняється своєрідністю жанрового змісту і музичної мови.

Українська народна пісня (співанки) як важливий інструмент музичної педагогіки виконує такі функції: навчальну, виховну та розвивальну [1; 4].

Посилаючись на зібрання фонотеки ЮНЕСКО, можна констатувати, що Україна посідає перше місце у світі за фольклорною спадщиною, яка нараховує більше 16 000 народних пісень. За однією із класифікацій українські народні пісні поділяють на обрядові, побутово-ліричні та епічні пісні. Ще існує близько 20 різновидів українських народних пісень, наприклад, жартівливі, купальські, чумацькі, балади і т.д.

Серед всіх різновидів особливе місце займає дитячий фольклор. До нього відносять народні музичні твори як для дітей, так і для дорослих. Це можуть бути пісні різних жанрів: ігрові, колискові, жартівливі та інші. Український дитячий фольклор має на меті не тільки розвивати творчі здібності і фантазію, а й розширювати світогляд молодших школярів.

Українська народна пісня має здатність розвивати музичні здібності – індивідуальні психологічні властивості людини, що зумовлюють сприйняття, виконання, написання музики, здатність до навчання у галузі музичного мистецтва. Б. Теплов визначив такі основні музичні здібності: ладо-тональне відчуття, здатність до слухового уявлення, музично-ритмічне відчуття. Тою чи іншою мірою музичні здібності проявляються майже в усіх молодших школярів [3].

У наш час українська пісня не втрачає своєї актуальності, з кожним роком з'являється більше виконавців, музикознавців, які підтримують та розвивають народну творчість. Багато з них досліджують, збирають та відновлюють українські народні пісні, надають їм сучасного звучання. Одним із таких дослідників є угорський музикант та етнограф Міклош Бот, який разом із національним центром народної культури «Музей Івана Гончара» презентував найбільший пісенний онлайн-архів українського фольклору «Поліфонія».

Таким чином можна констатувати, що музична народна творчість України є багатогранною та надає широкі можливості викладачу музичного мистецтва для ознайомлення учнів завдяки українським народним пісням із навколишнім світом, природою, історичними подіями, для морального, естетичного, патріотичного виховання та розвитку музичних здібностей.

Список використаної літератури:

1. Вільна енциклопедія «Вікіпедія». Українська народна пісня URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D1%81%D0%BD%D1%8F
(дата звернення 12.11.2021)
2. Коваль Т.В. Психолого – педагогічні особливості використання музичного фольклору в навчально – виховній роботі з молодшими школярами». *Науковий журнал «Молодий вчений» Видавничого дому «Гельветика», 2017. №11. С. 329-332.*
3. Ляшко М.П. Особливості розвитку музичних здібностей та їх вплив на загальний розвиток особистості. *Науковий журнал «Молодий вчений» Видавничого дому «Гельветика», 2017. №5. С. 399-402.*
4. Стецо Н. В. «Презентація на тему «Вплив пісні на розвиток творчої особистості дошкільників» URL: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-vpliv-pisni-na-rozvitok-tvorcoi-osobistosti-doskilnikiv-175737.html> (дата звернення 12.11.2021).